

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulması

Başkan Vekili: Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen

Üyeler : Besim Atalay, Ahmet Cevat Emre, Hasan Reşit Tankut, Doktor Mehmet Ali Aşakay.

/Başkan Hasan Âli Yücel, Maarif Vekilliğinde meşgul, Kolbaşılarından Ali Canip Yöntem ile Naim Onat, Ankarada olmadıklarından bulunamamışlardır./

G Ü N D E M

- 1.- Geçen toplantı tutulmalarının okunup onanması;
- 2.- Genel Sekreterliğin, Saymanlığın ve Kolların önergeleri;
- 3.- Uzmanlıkların raporları ve dilelgeleri;
- 4.- İşyarların dilekçeleri;
- 5.- Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

Toplantı açılınca Genel Sekreter, Cumhuriyet Reisi Hazretlerinin Dil Bayramı dolayısıyla Kuruma gönderdikleri telgrafı okudu ve kendisinin de iki akşam evvel yemeğe davet edildiğini ve bu münasebetle Koruyucu Genel Başkanımızın Kurum çalışmaları hakkında bütün arkadaşların teşviki yolundaki sözlerini anlattı. Heyetçe şükranla karşılandı ve gündeme geçildi.

1.- Geçen toplantı tutulmaları okunarak olduğu gibi onandı.

2.- Önergeler üzerine konuşuldu :

- a) Genel Sekreter Tarama işlerine dair izahat verdikten sonra, Lûgat-Filoloji Kolunun ikiye ayrılmasını ve tarama işleriyle de uğraşmak üzere Filoloji Kolbaşılığına Gaziantep Saylavı Bay Ömer Asım Aksoy'un seçilmesini ileri sürdü. Bu önerenin kabulüne ittifakla karar verildi.
- b) Kurum binasının kira kontratının yenilenmesi ve kontrat tasdik harcının yarısı olarak 25.76 liranın sarfı tasdik olundu.
- c) Dokuzuncu dil bayramı münasebetiyle çelenk, büfe, telgraf ve otomobil masrafları olarak harcanan 127.75 lira ile eksik görülen takımlar satın alınmasına verilen 42.50 liranın sarfı tasdik edildi.
- ç) Odacılardan Şakir Atay'ın askere çağırılması dolayısıyla aynı maaşla yerine alınan Mustafa Atay'ın atanması tasdik ve Şakir Atay'a da bir aylığı ölçüsünde ikramiye verilmesi kabul olundu.
- d) Divanı Türkiî Basit tezinin iki kopyesi yaptırılarak birinin Türkiyat Enstitüsüne geri verilmesi için evvelce kararlaştırılan 35 lira yetmediğinden buna daha 25 lira ilâvesiyle 60 liranın sarfı tasdik olundu.
- e) Binanın alt katındaki arşiv odasına yapılan kitap rafları ile kütüphaneye yaptırılan raflar bedeli olan 149.81 liranın sarfı tasdik olundu.
- f) 10.XI.1941 yas töreni dolayısıyla Atatürk'ün muvakkat kabrine konulmak üzere ısmarlanan çelenk bedeli olarak 50 liranın sarfı uygun görüldü.
- g) Muvakkat işyarlardan Bay Hasan Alpelli'nin Eylül başından itibaren 60 lira ücretle işe alınması tasdik edildi ve çalışmaları memnuniyet verici olduğundan bütün çalışmasını Kuruma vermek şartıyla aylığının 1.XI.1941 den sayılmak üzere 80 liraya çıkarılması uygun görüldü.

- h) Odacılara palto, elbise, kundura ve saire alınması için Genel Sekreterle Saymana yetke verilmesine karar verildi.
- ı) Sayman Bay Besim Atalay'ın kitapçı Rıa Nasrullah'ta bulunduğu Mesnevî Tercümesi, Türkçeli Kuran, Anter İbni Şeddat Tercümesi, Lûgatı Mirkat, Kavaid-ül-Lûgat-ül-Farisiye adlı kitapların hepsi 87.5 lira bedelle Kurum Kütüphanesi için satın alınmasına ve kütüphane işyerliğinin dilergesindeki ilk beş kitap bunlar olduğu ve son kitaba da gereklik görülmediği cihetle yalnız 6 ve 7 numaralarda yazılı almanca ve italyanca kitapların ısmarlanmasına ve Wiener Zeitschrift mecmuasının da tam olarak satın alınmasına karar verildi.
- i) Kolbaşı Bay Ahmet Cevat Emre'nin önergesiyle satın alınmış olan Victor Magnien'in İlyada tercümesi kitabının mübayaası tasdik edildi.
- j) Odise Tercümesinin ikinci cildinin basımına başlanmış olduğundan, bunun sonuna Bay Ahmet Cevat Emre'nin koymak istediği karşılığ-tırmalı Türk - Hint - Avrupa dilleri araştırması için gerekli görülen fonetik harf şekillerinin ve ayrıca Uygur yazısı alfabesinin de matrisleri döktürülerek tam kasalarının yaptırılması kabul edildi ve bu iş için müracaatta bulunan Aka dökümhanesiyle Metanet dökümhanesinden örnek ve fiyat istenilerek en iyi ve ucuzundan ısmarlanması için Genel Sekretere yetke verildi.
- k) Tarama işleri için satın alınması lâzımgelen 600 cilt bent hakkında gelen fiyatlar gözden geçirildi. Lûgat fişleri için de buna bir miktar ilâvesiyle ucuzlarının en iyilerinden sipariş verilmesi hususlarında Genel Sekreterle Saymana yetke verilmesi uygun görüldü.
- l) Kolbaşı Bay Refet Ülgen'in istifa mektubu okunarak teessürle kabul olundu ve kendisine Genel Sekreterlikçe yıllardan beri

101

Kurum işlerindeki çalışmalarından dolayı teşekkür ve ayrılığının teessürle karşılandığını bildiren bir mektup yazılmasına karar verildi.

- m) Lûgat işlerinde geliştirilen arkadaşlar kadrosunun bütçe yılı sonuna kadar müddetinin uzatılması Kolbağının önergesi üzerine kararlaştırıldı.

3.- Uzmanlıkların rapor ve dilelgeleri üzerine konuşuldu:

- a) 1940 senesi Sovyetler Akademisi tarafından negredilen Kumuk Gramerinin tercümesini ileri süren Bayan Zekiye Eglar'ın önergesi okundu. Eserin, Kolbağı Bay Ahmet Cevat Emre tarafından tetkik edildikten sonra bir karara bağlanması uygun görüldü.
- b) Başuzman Bay Abdülkadir İnan'ın Kurum kütüphanesine satmak teklifinde bulunduğu Çuvaş Sözlüğü adlı kitabın istediği gibi 8 liraya satın alınmasına karar verildi.
- c) Bay Şerif Hulûsi Saymanın tercümesi/ⁿⁱ ileri sürdüğü ve Garp Dilleri Başuzmanının uygun gördüğü Contribution aux études altaïques adlı eserin sahifesi bir liradan tercümesi uygun görüldü.
- ç) Uzman İshak Refet Işırtman'a Muhakemetül-lûgateyn çevriminden dolayı kitaptan % 10 nispetinde nüsha verilmesine, Yaruzman Bay Ferit Develü'nün Muhakemetül-lûgateyn endeksi işlerinde, çalışma saatleri dışındaki çalışmalarına karşılık olmak üzere kendisine 30 lira ödenmesine karar verildi.
- d) Uzman Bay Şakir Ülkütağır'ın kızının Kurum hizmetine alınması hakkındaki dilekçesi okunarak hâlen açık bulunmadığından Kurumca ihtiyaç olduğu zaman bu dilekçenin göz önüne alınmasına karar verildi.
- e) Garp Dilleri Başuzmanlığının raporiyle gelen Bay Ferit Birtek'in Le Langage tercümesinin, terimler tayin edilmedikçe başarılacak işlerden olmadığına ve raporda gösterilen önemli eksiklere göre

f) Garp Dilleri Başuzmanlığının raporiyle gelen Bay İzzet Kayaoğlu'nun Türkçe- Fransızca sıt Kelimeler Sözlüğü'nün şimdiki halde Kurumca bastırılmıyacağından geri gönderilmesi kararlaştırıldı.

4.- İşyerlerinin dilekçeleri üzerine görüşüldü :

- a) Bay Sabit Paylı'nın dilekçesi okunarak hastalığı dolayısıyla aylıklarından onar lira kesilerek ödenmek istediği bir maaş ölçüsünde avansın verilmesine karar verildi.
- b) Daktilo Bayan Sıdika Develü'nün dilekçesi okundu. Hastalık için yalnız avans verilebileceğinden bu dileğin yerine getirilmemesine karar verildi.
- c) Bağdaci Mustafa Okur'un tedavi ücreti hakkındaki dileğinin de yerine getirilmemesi kararlaştırıldı.

5.- Gelen kâğıtlar üzerine konuşuldu :

- a) Maarif Vekillikinden Profesör Ziyaettin Fahri Fındıkoğlu'nun Kurum aleyhindeki yazıları dolayısıyla Üniversite Rektörlüğüne yazılan ihtar mektubunun kopyesi okunarak Başkana teşekkür edilmesi yerinde görüldü.

Bu münasebetle Bay Hüseyin Namık Orkun'un İnkılâpçı Gençlik Gazetesinde yazdığı uygunsuz yazı ve kendisinin durumu hakkında da Vekilin dikkatini davet etmek üzere yazılması kararlaştırıldı.

- b) Cumhuriyet Basımevinin Söz Derleme Dergisi ile İmlâ Kılavuzu hakkında gönderdiği mektup okundu :

Söz Derleme Dergisi'nin 3 üncü cildi için istenilen % 20 fazla fiyatın 40 lira olarak kabulüne, İmlâ Kılavuzu matrisleri için forma başına 5 liranın ve iş saati dışındaki tatil ve gece çalışmaları için istenilen 400 liranın ödenmesine, düzeltmeler için Bay Feyzi'ye verilen 25 liranın 50 ye çıkarılmasına ve forma başına Bay Necati Tapman'a verilecek ücretin 7 lira yapılmasına, iyi basımın

ciltleri için marokenlere 125, bezlere 70 ve sırtı bezli mukavvalara 45 kuruşun kabulüne karar verildi.

Bu münasebetle Genel Sekreterin yeniden bu iş için İstanbulda çalıştığı her gün için 6 lira zarurî masraf bedeliyle gidip gelme birinci mevki yatak bedelinin ödenmesi ve düzeltmen Cemal Sağlam'a evvelce verilen 120 liraya 80 lira daha ilâvesi de kararlaştırıldı.

- c) Profesör Ahmet Caferoğlu'nun mektubu okundu. Önergesi gibi eserinin Kurum adına Bürhanettin Basımevinde bastırılması ve forma başına 23 lira basım ücreti verilmesi ve kâğıdının da ayrıca Kurumca gönderilmesi ve kendisine de telif hakkı olarak sahife başına iki lira verilip evvelce gönderilen 150 liranın buradan mahsup edilmesi kararlaştırıldı.

Bu için teferrüatını tayin için Genel Sekreterliğe yetke verilmeyle beraber transkripsiyon harflerinin bir kere de Gramer Kolbağılığınca gözden geçirilmesi yerinde görüldü.

- ç) Eski İstanbul Valisi Bay Süleyman Kâni'de bulunan Şeyh Süleyman Lûgati zeyli hakkında görüşülerek bunun en çok elli liraya kadar satın alınabileceğine karar verildi.
- d) Bay Muzaffer Ramazanoğlu'nun Eti Mimarisi hakkındaki eserinden 10 tane alınarak kütüphaneye ve kollara verilmesi yerinde görüldü.

Gündemde başka bir şey kalmadığından toplantıya son verildi.

Başkan	Genel Sekreter	Sayman
Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye

Aslı gibidir.

Y. C. Bilmez